

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. тачка 9) Устава Републике Србије, по коме Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређивања животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04) ступио је на снагу 28.12.2004. године. Народна скупштина Републике Србије усвојила је измене и допуне Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10) 2010. године.

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину уређују се услови, начин и поступак вршења процене утицаја одређених планова и програма на животну средину (у даљем тексту: стратешка процена), ради обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планова и програма.

Законом је прописано да се стратешка процена утицаја врши за све планове, програме и основе у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, енергетике, рударства, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

Поступак стратешке процене састоји се из следећих фаза: припремна фаза (одлучивање о изради стратешке процене); израда извештаја о стратешкој процени и поступак одлучивања. На основу оцене извештаја о стратешкој процени, орган надлежан за заштиту животне средине даје сагласност на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности. Орган надлежан за припрему плана или програма не може упутити план или програм у даљу процедуру усвајања без сагласности на извештај о стратешкој процени.

Основни циљ доношења новог Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину је достизање што већег степена усаглашености закона са Директивом 2001/42/ЕЗ о процени утицаја одређених планова и програма на животну средину (у даљем тексту:

Директива) у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планова и програма, првенствено посматрано из угла спроводивости нових решења у пракси у условима ограничених административних капацитета на свим нивоима надлежности. Потреба за усаглашавањем са појединим одредбама Директиве је првенствено у делу који се односи на хијерархијски оквир и усклађеност са осталим плановима и програмима, избегавање двоструке процене и ниво и обим извештаја о стратешкој процени;

Циљеви доношења новог Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину су следећи: потреба за усаглашавањем Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину са Уредбом о оцени прихватљивости за еколошку мрежу; потреба да се побољша квалитет оцене извештаја о стратешкој процени кроз појачавање улоге стручне комисије; увођење могућности образовања стручне комисије за оцену извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину; јасније дефинисање поступка спровођења јавне расправе и обавештавање јавности о нацрту плана и извештају о стратешкој процени утицаја на животну средину; делотворније укључивање стратешке процене у израду планова и програма; уређење питања електронског оглашавања, обавештавања, и достављања информација заинтересованој јавности у свим фазама поступка стратешке процене утицаја; уређење питања одговорности и провере тачности података и информација из захтева и студије о процени утицаја пројекта; увођење базе података и централног веб портала преко којег ће органи надлежни за припрему планова и програма обавештавати заинтересоване органе и организације и јавност о покренутим поступцима стратешке процене утицаја, одлукама о неприступању изради стратешке процене, нацртима планова и програма, извештајима о стратешкој процени, роковима и начинима достављања мишљења, месту и времену одржавања јавних расправа, прекограничним консултацијама и омогућити електронски приступ одлукама и документацији у складу са законом; питање уређења надлежности и евентуалног проширења надлежности за спровођење стратешке процене утицаја Министарства на све пројекте који су дефинисани чланом 133. Закона о планирању и изградњи; измена казних одредби у складу са Законом о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - одлука УС, 91/19 и 91/19 - др. закон) и Законом о привредним преступима („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/77, 36/77, 14/85, 10/86, 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС”, бр. 101/05).

Као посебно питање које треба уредити наведена је неопходност решавања односа поступка стратешке процене утицаја са поступком оцене прихватљивости пројекта за еколошки значајна подручја у складу са последњим изменама и допунама Закона о заштити природе.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

1. Основне одредбе (Чл. 1-4.)

Овим одредбама дефинисан је предмет уређења Закона о стратешкој процени утицаја, циљеви, изузеци од примене, значење израза и начела стратешке процене.

Чланом 3. тачка 1. „планови и програми” су дефинисани као сви развојни планови програми, основе и стратегије које припрема и/или усваја орган на републичком, покрајинском или локалном нивоу или надлежни орган припрема за одговарајући поступак усвајања у Народној скупштини или Влади Републике Србије, односно скупштини или извршном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе. Након усвајања Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину донет је велики број секторских стратегија, односно развојних докумената које усваја Влада Републике Србије које су по својој дефиницији предмет стратешке процене. Ни за једну од њих није рађена стратешка процена утицаја и поред велике вероватноће да њихова имплементација може да проузрокује значајне утицаје на животну средину. Због тога изменом члана 3. у дефиницију „планови и програми”, поред планова, програма и основе, укључене су и стратегије.

Чланом 3. тачка 3. предвиђено је да је извештај о стратешкој процени утицаја саставни део планске документације која се прилаже уз план или програм и садржи идентификацију, опис, вредновање и процену могућих непосредних и посредних значајних утицаја на животну средину реализације плана и програма, као и разумне варијанте које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао у односу на циљ и географски обухват плана или програма чије доношење предлаже.

Чланом 3. тачка 7. уведена је дефиниција еколошке мреже. Еколошка мрежа је кохерентна, функционално и просторно повезана целина успостављена ради очувања типова станишта од посебног значаја за заштиту, обнављање и/или унапређивање нарушених станишта и за очување станишта дивљих врста флоре и фауне а чине је еколошки значајна подручја, еколошки коридори и заштитна зона тамо где је потребна да штити еколошки значајна подручја и еколошке коридоре од могућих штетних спољних утицаја, у складу са посебним прописом којим се уређује заштита природе.

Чланом 3. тачка 8. уведена је дефиниција оцене прихватљивости за еколошку мрежу. Оцена прихватљивости за еколошку мрежу је поступак којим се утврђују, описују и процењују могући значајни утицаји које план и/или програм самостално или у стицају са другим планом, програмом, пројектом, радовима или активностима, може имати на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, а састоји се из претходне и главне оцене прихватљивости.

Чланом 3. тачка 9. уведена је дефиниција појма Мрежне енергије. Мрежна енергија (енгл. Енергу Нетворк) – је део тржишта Енергетске заједнице у области производње, дистрибуције, снабдевања и преноса електричне енергије, гаса и нафте у складу са чланом 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице.

2. Предмет стратешке процене (члан 5.)

Стратешка процена врши се обавезно за:

Члан 5. став 1. тачка 1. прописује да се стратешка процена утицаја врши за све планове и програме који се припремају у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, рударства, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, климатских промена, којима се успоставља оквир за одобравање пројеката одређених прописима којима се уређује поступак процена утицаја на животну средину.

Члан 5. став 1. тачка 2. дефинише да се стратешка процена утицаја врши за све планове и програме који подлежу оцени прихватљивости за еколошку мрежу у складу са посебним законом којим се уређује заштита природе.

Члан 5. став 1. тачка 3. дефинише да се стратешка процена утицаја врши за све планове и програме који се припремају за мрежну енергију којима се успоставља оквир за одобравање стратешких енергетских пројеката који су одређени као пројекти од интереса за Енергетску заједницу и пројекти од заједничког интереса одлуком Министарског савета Енергетске заједнице у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима.

Члан 5. став 2. предвиђа обавезу израде извештаја о стратешкој процени утицаја и за све планове и програме из става 1. овог члана којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или мање измене, и за све планове и програме који нису наведени у ставу 1. овог члана којима се успоставља оквир за одобравање пројеката ако орган надлежан за припрему плана и програма утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину према критеријумима прописаним овим законом.

Критеријуми (члан 6.)

Критеријуми за утврђивање могућности значајних непосредних и посредних утицаја на животну средину спровођења планова и програма и доношење одлуке о потреби израде стратешке процене за планове и програме из члана 5. став 2. овог закона садржани су у Прилогу I овог закона који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део.

Хијерархијски оквир и основа и избегавање двоструке процене (члан 7)

Избегавање двоструке процене избегнуто је давањем могућности органу надлежном за припрему плана и програма да узме у обзир релевантне информације и податке раније спроведене стратешке процене планова и програма који припадају истој хијерархијској структури за одређивање релевантних информација које мора да обухвати извештај о стратешкој процени у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на животну средину. Подаци из раније спроведених стратешких процена морају бити ажурни, поуздани и приказани на такав начин да се на основу њих погу поуздано утврдити, описати и проценити одређени постојећи утицаји планова и програма на чиниоце животне средине.

Фазе у поступку стратешке процен (члан 8.)

Члан 8. који дефинише фазе у поступку стратешке процене утицаја је измењен тако што је додата сагласност на предлог одлуке о неприступању изради извештаја о стратешкој процени утицаја, оцена извештаја о стратешкој процени утицаја пре давања сагласности на извештај.

Припремна фаза (чл. 9-13.)

Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација (члан 9.)

Чланом 10. који прописује Одлуку о неприступању стратешкој процени и обавештавање заинтересованих органа и организација и јавности уведена је обавеза да се Одлука о неприступању изради извештаја о стратешкој процени објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”, службеном гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе и да је саставни део одлуке о припреми плана и програма. Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито: податке о врсти и географском обухвату плана и програма; податке о разлозима, циљевима, проблемима које решава и планском и програмском основу доношења плана и програма; податке о будућим пројектима за чије одобравање план и програм представљају оквир; одлуку надлежног органа донету у поступку претходне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или у стицају са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу имати утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже; сагласност органа надлежног за заштиту животне средине; разлоге за неприступање изради стратешке процене према критеријумима из члана 6. став 1. овог закона; друге релевантне податке на основу којих је одлучено да се не приступи изради стратешке процене.

Орган надлежан за припрему плана и програма одлучује о избору обрађивача извештаја о стратешкој процени, по поступку утврђеном законом. Обрађивач извештаја о стратешкој процени може бити правно лице или предузетник који је уписан у одговарајући регистар за обављање делатности просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената. Обрађивач из става 2. овог члана ће за израду извештаја о стратешкој процени утицаја образовати мултидисциплинарни тим састављен од стручних лица квалификованих за анализу сваког од елемената стратешке процене. (члан 11.).

У припреми одлуке о изради стратешке процене орган надлежан за припрему плана или програма дужан је да од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација затражи мишљење. Уз захтев за давање мишљења из става 1. овог члана обавезно се доставља и предлог одлуке са прописаном садржином у

члану 9. став 2. овог закона. Рок за достављање мишљења из става 1. овог члана је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења. (члан 12.).

У члану 13. који уређује сагласност на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене средине све планове и програме који подлежу оцени прихватљивости за еколошку мрежу у складу са посебним законом којим се уређује заштита природе уведена је обавеза органа надлежног за припрему плана или програма да пре давања сагласности, прибави сагласност органа надлежног за послове заштите животне средине и затражи мишљење заинтересованих органа и организација. Рок за достављање мишљења из става 1. овог члана је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења. Рок за достављање сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтева за давање сагласности на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене. Орган надлежан за послове заштите животне средине је дужан да узме у обзир достављена мишљења заинтересованих органа и организација из става 1. овог члана. Орган надлежан за послове заштите животне средине може посебним актом наложити израду стратешке процене уколико на основу нових података, информација или сазнања које му нису биле доступне у тренутку подношења захтева утврди постојање неке од чињеница из став 3. овог члана. (став 8.).

Извештај о стратешкој процени (чл. 14-22.)

У члану 14. који уређује садржину извештаја о стратешкој процени је у ставу 2. додата јаснија и прецизнија дефиниција чинилаца животне средине. Чиниоце животне средине чине, нарочито, следећи елементи:

1. становништво и здравље људи;
2. геолошка, предеона и биолошка разноврсност, посебно врсте, станишта и њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе;
3. еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори;
4. екосистеми и екосистемске услуге;
5. земља, тло, вода, и ваздух;
6. клима, климатске промене и прилагођавање чинилаца животне средине климатским променама;
7. материјална добра, културно-историјска баштина, архитектонско и археолошко наслеђе и предели;
8. изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама;
9. интеракцију између чиниоца из тачака 1-7.

У ставу 4. овог члана је додато да извештај о стратешкој процени за планове и програме који самостално или у стицају са другим плановима и програмима, пројектима, радовима или активностима, могу имати на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, обавезно обухвата посебно издвојене информације о подручју еколошке мреже и мерама спречавања и ублажавања негативних утицаја реализације плана и програма на еколошку мрежу.

Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку прибављања сагласности на извештај о стратешкој процени, на начин утврђен овим законом. (став 5.).

У члану 15. су прецизиране полазне основе стратешке процене.

У члану 16. су дефинисани општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора. Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу локалне самоуправе, аутономне покрајине, Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму. На основу дефинисаних циљева из става 1. овог члана врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Члан 17. (Процена могућих значајних утицаја) је измењен тако што су додати нови елементи за процену могућих значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине. Процена могућих непосредних и посредних значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине садржи следеће елементе:

- 1) детаљан опис, вредновање и процена свих значајних непосредних и посредних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине које је утврдио орган надлежан за припрему плана и програма;
- 2) детаљан опис предложених мера за спречавање, смањења и/или ограничавања утврђених значајних негативних утицаја на чиниоце животне средине, начина њиховог спровођења и процена њихове ефикасности;
- 3) приказ вероватних значајних утицаја разумних варијантних решења која је разматрао орган надлежна за припрему плана и програма имајући у виду циљ, сврху и географски обухват плана и програма;
- 4) поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину;
- 5) начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, климатским променама и капацитетима чинилаца да се прилагоде климатским променама, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, екосистемима и екосистемским услугама, стаништима и биолошкој разноврсности, заштићеним природним добрима, еколошкој мрежи, геолошкој и предеоној разноврсности и одликама, становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима, архитектосном и археолошком наслеђу или другим створеним вредностима, изложеност становништва и

животне средине великим удесима или природним катастрофама, међусобна интеракција чинилаца животне средине;

б) начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја) кумулативна и синергијска природа утицаја;

7) приказ методологије и тешкоћа, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којим се орган надлежан за припрему плана сусрео како би спровео процену разумних варијантних решења.

Члан 18. (Мере заштите из оцене прихватљивости за еколошку мрежу) прописује да је орган надлежан за припрему плана и програма дужан да у извештају о стратешкој процени утврди, опише, вреднује и процени могуће значајне негативне утицаје спровођења плана и програма на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, издвојено од других разматраних утицаја. Орган надлежан за припрему плана и програма ће у извештају о стратешкој процени посебно вредновати мере спречавања и/или ублажавања могућих негативних утицаја реализације плана и програма на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже утврђених одлуком надлежног органа донетом у поступку главне оцене прихватљивости.

Члан 19. прописује да извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Члан 20. прописује садржину програма праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма. Програм праћења стања животне средине из става 1. овог члана је саставни део спровођења плана и програма и може укључивати податке из постојећег програма мониторинга који обезбеђује орган надлежан за послове заштите животне средине у циљу избегавања двоструког мониторинга.

Члана 21.(Нетехнички резиме) садржи преглед информација и најважнијих резултата изведених из извештаја о стратешкој процени које се саопштавају на начин који је разумљив и приступачан јавности. У овом члану дат је преглед шта Нетехнички резиме мора да садржи од тачке 1-8.

Члан 22. (Мишљење на нацрт извештаја о стратешкој процени утицаја) је потпуно нов члан који није постојао у важећем закону. Орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за послове заштите животне средине и органу надлежном за спровођење поступка оцене прихватљивости на мишљење извештај о стратешкој процени заједно са нацртом плана и програма. Орган надлежан за послове заштите животне средине и орган надлежан за спровођење поступка оцене прихватљивости разматрају и оцењује нацрт извештаја о стратешкој процени применом одредби овог закона

и критеријума који су прописани у Прилогу II који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део, а нарочито: 1) довољност података о могућим значајним непосредним и посредним утицајима на чиниоце животне средине спровођења плана и програма у складу са критеријумима садржаним у Прилогу II овог закона; 2) подобност предложених мера да спрече и/или смање утврђене значајне негативне утицаје у довољној мери и њихову укљученост у нацрт плана и програма; 3) оцену разматраних варијантних решења узимајући у обзир циљеве, сврху и географски обухват нацрта плана и програма; 4) оцену усаглашености и довољне укључености у нацрт плана и програма циљева и захтева заштите животне средине (ваздуха, воде, земљишта, природе, еколошке мреже) заштите здравља становништва, прилагођавање климатским променама у складу са начелом интегралности.

На основу оцене, орган надлежано за послове заштите животне средине и орган надлежном за спровођење поступка оцене прихватљивости дају мишљење на извештај о стратешкој процени и достављају га органу надлежном за припрему плана и програма заједно са примедбама и предлозима за допуну у складу са прописаним критеријумима, у року од 30 дана од пријема захтева.

Члан 23. прописује да по добијању захтева из члана 22. став 1. овог закона орган надлежан за послове заштите животне средине образује стручну комисију ради оцене извештаја о стратешкој процени. Решење о образовању стручне комисије из става 1. овог члана доноси се у року од 10 дана од дана пријема захтева и њиме се утврђује састав, задаци, начин рада и финансирање стручне комисије. Средства за финансирање рада стручне комисије обезбеђују се у буџету.

Члан 24. (Састав стручне комисије) је нов члан који дефинише састав стручне комисије и ограничење лица која не могу бити у саставу стручне комисије за оцену извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Члана 25. (Оцена стручне комисије) предвиђа са стручна комисија разматра и оцењује нацрт извештаја о стратешкој процени узимајући у обзир захтеве прописане овим законом (чл.15-21) и критеријуме садржане у Прилогу II овог закона.

Оцена стручне комисије садржи нарочито следеће елементе: оцену довољности података о могућим значајним непосредним и посредним утицајима на чиниоце животне средине спровођења плана и програма у складу са критеријумима садржаним у Прилогу II овог закона; процену подобности предложених мера да спрече и/или смање утврђене значајне негативне утицаје у довољној мери и њихову довољну укљученост у нацрт плана и програма; оцену разматраних варијантних решења узимајући у обзир циљеве, сврху и географски обухват нацрта плана и програма; оцену усаглашености и довољне укључености у нацрт плана и програма циљева и захтева заштите животне средине (ваздуха, воде, земљишта, природе и еколошке мреже) заштите здравља становништва, и прилагођавања климатским променама у складу са начелом интегралности; примедбе и предлоге за измену и допуну извештаја о стратешкој процени у складу са оценом свих прописаних елемената.

3. Поступак одлучивања (чл. 26-31.)

Члан 26 прописује да орган надлежан за припрему плана и програма доставља заинтересованим органима и организацијама на мишљење извештај о стратешкој процени заједно са нацртом плана и програм, мишљењем органа надлежних за послове заштите животне средине из члана 22. став 3. овог закона и оценом стручне комисије из члана 25. овог закона. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана. Ако се мишљење не достави у року из става 2. овог члана сматра се да нема примедба на достављени извештај о стратешкој процени

Члана 27.(Учешће јавности у поступку одлучивања). Овим чланом утврђена је обавеза носиоца израде извештаја о стратешкој процени утицаја да пре упућивања захтева за добијање сагласности на извештај о стратешкој процени, обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени и нацрту плана и програма. Орган надлежан за припрему плана и програма обавештава јавност из става 1. овог члана о начину, месту и роковима увида у садржину извештаја и достављању мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе. Овим чланом је прописана садржина обавештења, начин обавештавања јавности, рок за достављање мишљења и примедби јавности на нацрт плана и програма и извештај о стратешкој процени, јавни увид и јавна расправа. Орган надлежан за припрему плана и програма може обезбедити учешће на јавној расправи дела јавности која се не налази физички у месту одржавања јавних консултација употребом техничке опреме која омогућава комуникацију на даљину преко видео линка путем интернет мреже.

Ставом 4.- дефинисана је новина обавештавања јавности путем јавног позива који се објављује путем најмање једног локалног листа на сваком од службених језика који излази на подручју које ће бити захваћено утицајем плана и програма и на службеном сајту органа надлежног за припрему плана и програма.

Став 11. прописује обавезу органа надлежног за припрему плана и програма да омогући лак и неометан електронски приступ јавности нацрту плана и програма, извештају о стратешкој процени утицаја, нетехничком резимеу, мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и оцени стручне комисије, мишљењима заинтересованих органа и организација и другим подацима и документацији релевантној за поступак одлучивања најкасније истовремено са датумом објаве обавештења из става 2. овог члана, односно чим мишљења заинтересованих органа и организација, други релевантан податак или документ постане доступан органу надлежном за припрему плана и програма.

Члан 28. (Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности) предвиђа да орган надлежан за припрему плана и програма израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења из члана 26. став 2. овог закона, као и мишљења и примедбе достављене и изјављене у току јавног увида и јавне расправе о нацрту плана и програма и извештају о стратешкој процени из члана 27. овог закона. Извештај из става 1. овог члана израђује се у року од 30 дана од дана завршетка јавне расправе и садржи образложење о свим прихваћеним или неприхваћеним мишљењима и примедбама и податке о начину на коју су мишљења и примедбе укључене у нацрта плана и програма и извештај о стратешкој процени.

Члан 29. (Одлучивање о извештају о стратешкој процени) предвиђа да орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за послове заштите животне средине на сагласност извештај о стратешкој процени заједно са нацртом плана и програма и извештајем о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности из члана 28. овог закона. По добијању извештаја из става 1. овог члана орган надлежан за послове заштите животне средине може прибавити мишљење других овлашћених организација или стручних лица за поједине области нарочито уколико је то неопходно ради разјашњења значајних утицаја спровођења плана и програма на одређене чиниоце животне средине и/или ефикасност предложених мера спречавања и/или смањења утврђених утицаја. Орган надлежан за заштиту животне средине оцењује извештај из става 1. овог члана на основу извештаја стручне комисије, узимајући у обзир мишљења и примедбе јавности и заинтересованих органа и организација применом критеријума садржаних у Прилогу II овог закона.

Члан 30. (Сагласност на извештај о стратешкој процени) предвиђа да орган надлежан за послове заштите животне средине на основу оцене из члана 29. овог закона даје сагласност на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности. Рок за одлучивање о давању сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтева органа надлежног за припрему плана и програма. Орган надлежан за припрему плана или програма не може упутити план или програм у даљу процедуру усвајања без сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине.

Члан 31. (Оцена прихватљивости за Еколошку мрежу) дефинише надлежност над спровођењем оцене прихватљивости. Оцену прихватљивости плана и програма спроводи министарство надлежно за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), односно орган надлежан за послове заштите животне средине аутономне покрајине, у складу са законом којим се уређује заштита природе, за планове и програме који сами или с другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже. Поступак претходне оцене прихватљивости спроводи се пре доношења одлуке о изради стратешке процене утицаја. Поступак главне оцене прихватљивости спроводи се пре израде извештаја о стратешкој процени утицаја.

Ако на основу спроведене оцене прихватљивости Министарство, односно орган надлежан за послове заштите животне средине аутономне покрајине, утврди да план и програм може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и целовитост еколошке мреже, орган надлежна за послове заштите животне средине је дужан да одбије захтев за давање сагласности на извештај о стратешкој процени. (став 5). У случају сумње сматра се да план и програм може имати значајан негативан утицај на циљеве очувања и негативан утицај на целовитост еколошке мреже. (став 6)

Члан 32. (Прекограничне консултације)- овим чланом се дефинишу обавезе државе порекла и погођење државе у случају да план или програм може имати значајне негативне утицаје на живот и здравље становништва и животну средину друге државе или ако држава чија животна средина може бити значајно угрожена то затражи.

Члана 33. (Доступност информација и обавештавање о одлуци) предвиђа да су извештај о стратешкој процени, мере спречавања и/или смањења утврђених значајних утицаја, мере праћења значајних утицаја спровођења плана и програма, резултати учешћа заинтересованих органа и организација и јавности и других држава у случају прекограничног утицаја, саставни део планске документације. Орган надлежан за припрему плана и програма дужан је да путем објаве на службеном сајту обавести јавност о одлуци којом је усвојен план и програм, као и да о томе на погодан начин обавести јавност која је учествовала у поступку одлучивања. Обавештење из става 2. овог члана садржи нарочито: план и програм који је усвојен; сажету информацију о проблемима животне средине који су разматрани у извештају о стратешкој процени; информације о начину како су мишљења јавности и заинтересованих органа и резултати прекограничних консултација узети у обзир у плану/ програму који је усвојен; главне разлоге за избор плана или програма који је усвојен, с обзиром на остала разматрана разумне алтернативне варијанте; податке о мерама спречавања и/или смањења утврђених значајних утицаја; информације о мерама о праћењу значајних утицаја спровођења плана/програма; информације о начину на који су мере укључене у спровођење плана и програма. Извештај о стратешкој процени се, као део планске документације, објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”, службеном гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе уз усвојени план, односно програм.(став 5)

Члана 34. (Централна база података и централни веб портал) детаљно дефинише обавезу Министарства за формирање централне базе података и веб портала преко којег ће органи надлежни за припрему планова и програма обавештавати заинтересоване органе и организације и јавност о покренутих поступцима стратешке процене утицаја, одлукама о неприступању изради стратешке процене, нацртима планова и програма, извештајима о стратешкој процени, роковима и начинима достављања мишљења, месту и времену одржавања јавних расправа, прекограничним консултацијама и омогућити електронски приступ одлукама и документацији. Овај члан такође дефинише обавезе органа надлежног за припрему плана и програма за унос података у централну базу.

4. Надзор (члан 35)

Надзор над применом одредаба овог закона врши Министарство.

5. Казнене одредбе (члан 36)

Измена казних одредби је извршена у складу са Законом о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - одлука УС, 91/19 и 91/19 - др. закон) и Законом о привредним преступима („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/77, 36/77, 14/85, 10/86, 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ”, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС”, бр. 101/05). Казненим одредбама предвиђене су новчане казне за прекршај одговорног лица у органу надлежном за припрему плана и програма, односно органу надлежном за послове заштите животне средине и прекршај обрађивача извештаја о стратешкој процени - предузетника. Такође су прописане новчане казне за привредни преступ правног лица и одговорног лица у правном лицу које као обрађивач извештаја о стратешкој процени учини дело из члана 37. овог закона.

6. Прелазне и завршне одредбе (чл. 37-40).

Члан 37. (Започети поступци усвајања планова и програма) предвиђа да ће се планови и програми чија је израда је започета пре ступања на снагу овог закона наставити по поступку утврђеном Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10).

Члан 38. (Ступање на снагу) прописује да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 39. прописује да ће се одредбе чл. 5, 9, 10, 12, 13, 14, 18. и 31. овог закона у делу који се односи на оцену прихватљивости примењивати по ступању на снагу прописа којим се уређује оцена прихватљивости.

Члан 40. прописује да ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 88/10)

IV СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење Закона о о стратешкој процени утицаја на животну средину није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.